

ŚWIĘTOKRZYSKI URZĄD WOJEWÓDZKI W KIELCACH
WYDZIAŁ POLITYKI SPOŁECZNEJ

25-516 Kielce, Al. IX Wieków Kielc 3; www.kielce.uw.gov.pl
tel. 0-41 342 14 27; fax: 0-41 342 13 72; e-mail: wps00@kielce.uw.gov.pl

PS.II.431.1.8.2011

Kielce, 01.08.2011 r.

Pani

Ligia Płonka
Dyrektor
Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej
28-136 Nowy Korczyn
Winiary 58

Wydział Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach przesyła wystąpienie pokontrolne z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w **dniach 25-27 maja 2011r.** w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Winiarach.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie:

- art.36 ustawy z dnia 23 stycznia 2009r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz.206),
- art. 22 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz..1362 z późn. zm.),
- Rozporządzenia MPiPS z dnia 19 października 2007 r. w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych (Dz. U. z 2007 r. Nr 201, poz.1455),
- Rozporządzenia MPS z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543 z późn. zm.),
- Rozporządzenia MPS z dnia 19 października 2005 r. w sprawie szczegółowych zasad nadzoru nad przestrzeganiem standardu opieki i wychowania w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz nadzoru nad działalnością ośrodków adopcyjno-opiekuńczych (Dz. U. z 2005 r. Nr 214, poz.1812 z późn. zm.).

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach w następującym składzie:

- 1.Katarzyna Arendarska - Starszy Inspektor w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Powiatowego i Województwa w Wydziale Polityki Społecznej – upoważnienie Nr 524/2011 z dnia 23 maja 2011 r.(dowód osobisty AFY 771600) - inspektor kierujący kontrolą.
2. Małgorzata Bojar - Starszy Inspektor w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Powiatowego i Województwa w Wydziale Polityki Społecznej – upoważnienie Nr 525/2011 z dnia 23 maja 2011 r.(legitymacja służbowa Nr 15).
3. Anna Konieczna - Starszy Inspektor w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Powiatowego i Województwa w Wydziale Polityki Społecznej – upoważnienie Nr 526/2011 z dnia 23 maja 2011 r.(legitymacja Nr 14).

Kontrola obejmowała okres od 01.01.2010 r. do 24.05.2011 r.

Kontrolą objęto następujące zagadnienia:

1. Jakość usług opiekuńczo-wychowawczych świadczonych przez placówkę na rzecz wychowanków.
2. Zasadność dalszego pobytu dziecka w placówce.
3. Działania placówki na rzecz powrotu wychowanków do rodziny i utrzymywania przez nich kontaktów z rodzicami.
4. Wypełnianie przez placówkę specjalistycznych zadań określonych w regulaminie.
5. Przestrzeganie zasady zatrudniania wyłącznie osób o kwalifikacjach określonych w przepisach dotyczących placówek opiekuńczo – wychowawczych i ośrodków adopcyjno – opiekuńczych.

Ustaleń dokonano w oparciu o rozmowę z dyrektorem, pracownikami i wychowankami placówki, analizę dokumentacji oraz wizję lokalną i oględziny pomieszczeń placówki.

Ustalenia zawarto w protokole przedstawionym Pani jako Dyrektorowi Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Winiarach w dniu 13.07.2011 r. W tym samym dniu odmówiła Pani podpisania protokołu, składając do niego w ciągu 7 dni zastrzeżenia, które zostały przeanalizowane przez zespół kontrolujący, jednak nie zostały one uwzględnione:

- zastrzeżenia dotyczące treści zawartych na str. nr 3, 5 i 6 protokołu nie zostały uwzględnione z uwagi na fakt, że informacje uwzględnione w protokole, inspektorzy otrzymali w *załączniku do kontroli w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej sporządzonym przez pracowników placówki i zatwierdzonym przez dyrektora* oraz na podstawie ustnych informacji udzielonych przez Panią Dyrektor w procesie kontroli;

- zastrzeżenia dotyczące treści zawartych na str. nr 6 i 7 protokołu dotyczące indywidualnego planu pracy wychowanki Aleksandry K. nie zostały uwzględnione ponieważ w trakcie kontroli w dokumentacji wychowanki, przedstawionej kontrolującym, nie znajdowały się wpisy z lat 2009 – 2011. Dokumentacja załączona do zastrzeżeń (załącznik nr 1 i 2) w chwili obecnej tj.: po kontroli, nie może zostać uznana za wiarygodną;

- zastrzeżenia dotyczące treści zawartych na str. nr 7 i 8 protokołu dotyczące indywidualnego programu usamodzielnienia Anity K. i Renaty S. nie uwzględniono ponieważ w przypadku Anity K. kontrolujący stwierdzili brak daty opracowania programu i oświadczenia opiekuna usamodzielniania, a placówka przedstawiła w zastrzeżeniach jedynie informację skierowaną do MOW w Radzionkowie z prośbą o opracowanie IPU w terminie określonym w rozporządzeniu. Natomiast w przypadku Renaty S. placówka przedstawiła pismo do PCPR w Busku-Zdroju dotyczące przesłania IPU i zgody opiekuna usamodzielniania, co nie jest jednoznaczne z faktem jego zatwierdzenia, co stwierdzili kontrolujący;

- zastrzeżenia dotyczące treści zawartych na str. nr 8 protokołu dotyczące stałego zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka nie uwzględniono z uwagi na fakt, iż w przeanalizowanych podczas kontroli protokołach z posiedzeń zespołu, o których mowa na stronie 8 nie stwierdzono, aby w którymś z nich uczestniczyli pracownicy Ośrodka Adopcyjno-Opiekuńczego. Załączone do zastrzeżeń dokumenty nie dotyczą analizowanych podczas kontroli protokołów (dwa z nich są z czerwca 2011, tj. po zakończonej kontroli, a pozostałe są z lat 2004, 2007 i 2008). Natomiast jeżeli chodzi o brak uzasadnienia co do dalszego pobytu dzieci w placówce, to kontrolujący podtrzymują stwierdzenie zawarte w protokole, ponieważ zgodnie z § 10 rozporządzenia MPiPS z dnia 19 października 2007 r. w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych (Dz. U. z 2007 r. Nr 201, poz.1455) zadaniem stałego zespołu jest m.in.: dokonać „oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce”;

- zastrzeżenie dotyczące treści zawartych na str. nr 9 protokołu dotyczące zgłaszania dzieci do Ośrodka Adopcyjno-Opiekuńczego nie zostało uwzględnione ponieważ kontrolujący stwierdzili jedynie fakt, że w placówce przebywają wychowankowie z nieuregulowaną sytuacją prawną, którzy nie zostali zgłoszeni do Ośrodka, a nie dokonali oceny zaistniałej sytuacji. Natomiast jeżeli chodzi o zastrzeżenie dotyczące rodzeństwa B. nie zostało ono uwzględnione, ponieważ dotyczy utrzymywania przez placówką kontaktu z rodzicami, a nie działań podejmowanych przez placówkę na rzecz powrotu dzieci do domu o których mowa w protokole;

- zastrzeżenie dotyczące treści zawartych na str. nr 10 protokołu dotyczące rodzeństwa W. nie zostało uwzględnione ponieważ nie dotyczy treści zawartych w protokole;

- zastrzeżenia dotyczące treści zawartych na str. nr 11 i 13 protokołu dotyczące problemów wychowawczych, jakie sprawiają rodzeństwo Ś. i K. nie uwzględniono z uwagi na fakt, że kontrolujący stwierdzili, iż proces socjalizacyjny w placówce nie powiódł się pomimo długiego pobytu dzieci w placówce (4 i 8 lat), a wytłumaczeniem tej sytuacji nie może być podany przez dyrektora powód przybycia dzieci do placówki z problemami wychowawczymi czy chorobą lub śmiercią rodziców.

W wyniku kontroli stwierdzono:

1. Praca opiekuńczo – wychowawcza w placówce w Winiarach odbywa się w oparciu o plan pracy na rok 2011.
2. W trakcie kontroli, w socjalizacyjnej placówce umieszczonych było 30 dzieci, natomiast w części interwencyjnej - „Rodzinnym Pogotowiu Interwencyjno – Opiekuńczym przebywało 7 wychowanków.
3. Posiłki są zróżnicowane dzięki czemu wychowankowie mają możliwości wyboru.
4. Wszyscy wychowankowie otrzymują kieszonkowe w wysokości 30,30 zł. miesięcznie, które nie jest zmniejszane.
5. Placówka opiekuńczo – wychowawcza zapewnia wychowankom dostęp do następujących zajęć: dydaktyczno – wyrównawczych, korekcyjno – kompensacyjnych, wyrównawczo - edukacyjnych, psychologicznych i terapeutycznych (manualnych).
6. W ciągu dnia w każdej autonomii wychowankami opiekuje się 3 wychowawców i specjaliści. Natomiast w godzinach nocnych opiekę sprawuje dwóch wychowawców lub wychowawca i specjalista.
7. W placówce powołany jest Samorząd Wychowanków.
8. Dzieci w trakcie rozmowy z osobami kontrolującymi nie zgłaszały uwag co do funkcjonowania placówki.
9. W kartach pobytu brak pisemnej informacji o szczególnych potrzebach dziecka i znaczących dla niego wydarzeniach, która zgodnie z § 26, ust. 1, pkt 2 rozporządzenia MPiPS w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych z dnia 19 października 2007 r. (Dz. U. Nr 201, poz. 1455) winna się w nich znajdować. W obszarach, o których mowa wpisane są jedynie oceny liczbowe.
10. W indywidualnych programach pracy brak jest sprecyzowanych celów długoterminowych, a niektóre cele szczegółowe dotyczą potrzeb bytowych i opiekuńczych np. wymiany pościeli czy ręczników, zaopatrzenia w środki czystości.
11. W aktach osobowych wychowanków znajdują się wszystkie niezbędne dokumenty.
12. W 2011 r. proces usamodzielnienia rozpoczęło czworo wychowanków: Renata S., Anita K., Marzena B. i Sylwester K. W przypadku IPU Anity K. brak daty opracowania programu, jak również daty w oświadczeniu opiekuna usamodzielnienia. Natomiast w przypadku IPU Renaty S. nie był on zatwierdzony przez powiatowe centrum pomocy rodzinie oraz zbyt późno wyznaczono opiekuna usamodzielnienia.

13. W Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Winiarach funkcjonuje stały zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. W posiedzeniach stałego zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, które odbyły się w 2010 r. i 2011 r. nie uczestniczyli pracownicy ośrodka adopcyjno-opiekuńczego. Na posiedzeniach zespołu omawiana jest aktualna sytuacja zdrowotna, rodzinna i szkolna wychowanków. W protokołach z posiedzeń Zespołów brak informacji czy dalszy pobyt dziecka w placówce jest zasadny czy nie, co powinno być głównym celem posiedzenia Zespołu.
14. Zespół ds. okresowej oceny sytuacji dziecka podjął decyzję dotyczącą rozdzielenia 3 – osobowego rodzeństwa O. i 4 – osobowego K. zgłoszonych do Ośrodka Adopcyjno-Opiekuńczego na prośbę Ośrodka. Sytuacja taka nie powinna mieć miejsca ze względu na fakt, że oba rodzeństwa przebywały w placówce przez wiele lat (9 i 7 lat). Ponadto rozdzielanie rodzeństw nie należy do zadań stałego zespołu, ani do zadań placówki.
15. Spośród 37 wychowanków umieszczonych w placówce - 15 z uregulowaną sytuacją prawną zgłoszonych zostało do Ośrodka Adopcyjno-Opiekuńczego celem przysposobienia.
16. Piętnastu wychowanków ma nieuregulowaną sytuację prawną i nie zostało zgłoszonych do Ośrodka, pomimo, że w niektórych przypadkach była taka możliwość.
17. W przypadku 3-osobowego rodzeństwa B. brak w dokumentacji informacji dotyczących działań placówki na rzecz powrotu wychowanków do rodziny. Sytuacja prawna rodzeństwa B. uregulowana została dopiero po 4 latach pobytu dzieci w placówce.
18. Zbyt długi pobyt dzieci w placówce: rodzeństwa 4 - osobowe K. – ponad 7 lat; rodzeństwo 2 – osobowe W. ponad 5 lat; rodzeństwo 2 – osobowe S. ponad 9 lat; rodzeństwo 3 – osobowe K. ponad 8 lat; rodzeństwo 2 – osobowe B. ponad 7 lat; rodzeństwo 3 – osobowe O. ponad 9 lat spowodowany brakiem działań ze strony placówki na rzecz powrotu tych wychowanków do domu lub w przypadku braku takiej możliwości umieszczenia ich w rodzinnej pieczy zastępczej.
19. Ze względu na nieuregulowaną sytuację prawną ojca, rodzeństwo W. nie zostało zgłoszone do Ośrodka Adopcyjno-Opiekuńczego. Placówka przez 5 lat nie wystąpiła do sądu o uregulowanie tej sytuacji tłumacząc, że ojciec utrzymuje z dziećmi systematyczny kontakt oraz ze względu na więź emocjonalną łączącą dzieci i ojca. W dokumentacji rodzeństwa brak jest informacji o tym co działo się w okresie od umieszczenia dzieci w placówce, tj.: od 2005 r. do 2009 r. – do podjęcia próby powrotu chłopców do domu rodzinnego.
20. Pięcioro spośród wychowanków ma nadzór kuratora (Krzysztof i Mateusz Ś., Adrian M., Roksana K. i Piotr B) Większość z wymienionych wychowanków została umieszczona w placówce w wieku 10 – 13 lat. Należy zatem stwierdzić, że proces socjalizacji prowadzony był w sposób nieprawidłowy. Świadczy o tym również fakt, że 4 innych wychowanków przebywa w placówkach resocjalizacyjnych, ponieważ ulegli procesowi demoralizacji (3 w MOW i 1 w Schronisku dla nieletnich). Ponadto 2 wychowanków umieszczonych zostało w MOS. W przypadku wychowanków, o których mowa powyżej proces demoralizacji rozpoczął się podczas pobytu w placówce socjalizacyjnej. Stosowane przez placówkę różnego rodzaju oddziaływania wychowawcze i specjalistyczne w stosunku do w/w wychowanków były nieskuteczne.
21. Wychowankowie przebywający w placówkach resocjalizacyjnych i w MOS urlopowani są do placówki za zgodą sądu. Podczas urlopowania dochodziło do częstych incydentów kończących się interwencją policji (agresja słowna i czynna

w stosunku do wychowanków i wychowawców, nadużywanie alkoholu, niszczenia mienia placówki i należącego do osób prywatnych, bójki, kradzieże, itp.). Sytuacja ta niekorzystnie wpływa na wychowanków przebywających w placówce. Pozostali wychowankowie urlopowani są do domów rodzinnych za zgodą sądu.

22. Z dokumentacji przeanalizowanej podczas kontroli wynika, że Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Winiarach realizuje zadania specjalistyczne określone w § 12 Regulaminu Organizacyjnego Placówki. Zadania te realizowane są przez specjalistów: psychologa, pedagoga i terapeutę. Wszyscy specjaliści prowadzą karty udziału w zajęciach specjalistycznych z opisem ich przebiegu. Terapeuta prowadzi raczej zajęcia manualne niż specjalistyczne.
23. Placówka podejmuje działania na rzecz powrotu wychowanka do rodziny (głównie w formie poradnictwa i rozmów), przykładem są: współpraca z panią Haliną N. babcią rodzeństwa Pauli N. i Wiktora S., z panem Ryszardem Z. ojcem rodzeństwa Kevina i Żanety Z., panem Czesławem B. – ojcem Marzeny i Piotra B., p. Dariuszem W. – ojcem Kamila i Dariusza W., a także panem Mirosławem K. – ojcem Aleksandry, Sylwestra i Cezarego K. W przypadku rodzeństwa Ś., którego rodzice nie żyją podejmowane są działania mające na celu podtrzymywanie więzi rodzinnych z babcią oraz starszym rodzeństwem i utworzenie przez nich rodziny zastępczej dla dzieci.
24. Pedagog, pracownik socjalny oraz wychowawca/terapeuta zajęciowy posiadają wymagane kwalifikacje na zajmowanych przez nich stanowiskach

Mając na uwadze powyższe wydaje się następujące zalecenia:

1. Podjąć zdecydowane działania mające na celu zapewnienie w placówce prawidłowego przebiegu procesu socjalizacyjnego, aby w przyszłości uniknąć konieczności umieszczenia wychowanków w placówkach resocjalizacyjnych.
2. W przypadku braku szansy powrotu dzieci do domu rodzinnego, pomimo kontaktów z dzieckiem regulować niezwłocznie sytuację prawną dzieci, w celu zgłoszenia ich do Ośrodka Adopcyjno – Opiekuńczego i skrócenia czasu pobytu dzieci w placówce.
3. Wychowanków z uregulowaną sytuacją prawną niezwłocznie zgłaszać do Ośrodka Adopcyjno – Opiekuńczego.
4. W przypadku usamodzielniających się wychowanków stosować się do przepisów zawartych w rozporządzeniu MPS z dnia 23 grudnia 2004 r. w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie (Dz. U. z 2005r. Nr 6, poz. 45 z późn. zm.).
5. Zmodyfikować indywidualne plany pracy z dzieckiem i rodziną, zgodnie z uwagami zawartymi w protokole.
6. Karty pobytu dziecka prowadzić zgodnie z § 26, ust. 1, pkt 2 rozporządzenia MPiPS w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych z dnia 19 października 2007 r. (Dz. U. Nr 201, poz. 1455).
7. W protokołach z posiedzeń zespołu zawierać informacje co do dalszej zasadności pobytu dziecka w placówce.

8. Nie powielać informacji dotyczących wychowanka w dokumentach typu karta pobytu, indywidualny plan pracy, diagnoza itp.
9. W przypadku 15 wychowanków z nieuregulowaną sytuacją prawną podjąć zdecydowane działania mające na celu powrót dzieci do domu rodzinnego, bądź zgłoszenia ich do Ośrodka Adopcyjno – Opiekuńczego.
10. Niezwłocznie wystąpić do sądu z wnioskiem o wstrzymanie urlopowań do placówki wychowanków przebywających w MOW, Schronisku i MOS w celu unormowania sytuacji wychowawczej w placówce, co pozwoli na prowadzenie w sposób właściwy procesu socjalizacji i stworzy atmosferę poczucia bezpieczeństwa wychowankom przebywającym na co dzień w placówce oraz poinformować o tym Wojewodę.

Stwierdzić należy, iż osobą odpowiedzialną za powstanie istotnych uchybień w pracy placówki takich jak: niewłaściwy proces socjalizacji (wychowania), którego efektem była konieczność umieszczenia wychowanków, (którzy jako małe dzieci zostali do niej przyjęci) w ośrodkach resocjalizacyjnych; brak skuteczności oddzielania grupy wychowanków z tych ośrodków od pozostałych dzieci; przetrzymywanie wychowanków w placówce poprzez nie zgłaszanie ich do ośrodka adopcyjno – opiekuńczego, brak oceny zasadności dalszego pobytu dzieci w placówce, jest pani Ligia Płonka dyrektor placówki opiekuńczo - wychowawczej w Winiarach. Nadmienić należy, że zaistniała sytuacja w placówce ma miejsce długotrwale, a opracowany w 2008r. „Program przeciwdziałania przemocy i agresji w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Winiarach” oraz działania wychowawcze i specjalistyczne nie przyniosły oczekiwanych rezultatów, ponieważ z dokumentacji dzieci wynika, iż w placówce nadal pojawia się problem ucieczek, alkoholu, wulgaryzmów i przemocy.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz.1362 z późn. zm.) do powyższych zaleceń pokontrolnych, w terminie 7 dni od ich otrzymania, dyrektor jednostki podlegającej kontroli, może wnieść zastrzeżenia. W przypadku nie wniesienia zastrzeżeń należy powiadomić Wydział Polityki Społecznej ŚUW w Kielcach o sposobie wykonania zaleceń w terminie 30 dni od ich otrzymania. Jednocześnie informujemy, że konsekwencją niezrealizowania w/w zaleceń pokontrolnych będzie wszczęcie postępowania w sprawie wymierzenia kary pieniężnej, o której mowa w art. 130 ust. 1 cyt. wyżej ustawy.

*Wystąpienie pokontrolne podpisała
z up. Wojewody Świętokrzyskiego
mgr. Renata Segiecińska
z-ca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej
Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach*